

MOZARTOV IZAZOV VREMENU

Subota, 25. travnja 2026. u 19.30

**SVEUČILIŠTE
U ZAGREBU**

**MUZIČKA
AKADEMIJA**

SOLISTI, SIMFONIJSKI ORKESTAR
I ZBOR MUZIČKE AKADEMIJE

MLADEN TARBUK, dirigent

LISINSKI LISINSKI
SUBOTOM
SVIJET NA
DLANU
25/26

MOZARTOV IZAZOV VREMENU
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
MUZIČKA AKADEMIJA
SIMFONIJSKI ORKESTAR I ZBOR MUZIČKE AKADEMIJE
MLADEN TARBUK, dirigent
MIHAELA KRISTINA MLINARIĆ, sopran
ANASTASIJA MILEUSNIĆ, visoki sopran
LAURA MARINCEL HALLER, alt
REZA FEKRI, tenor
JAKOV KALAJŽIĆ, bas

Wolfgang Amadeus Mozart – Mladen Tarbuk

Rekvijem u d-molu za soliste, mješoviti zbor i orkestar

I. *Introitus*

Requiem aeternam (zbor, sopran solo)

II. *Kyrie* (zbor)

III. *Sequentia*

Dies irae (zbor)

Tuba mirum (sopran, alt, tenor i bas solo)

Rex tremendae (zbor)

Recordare (sopran, alt, tenor i bas solo)

Confutatis (zbor)

Lacrimosa (zbor)

IV. *Offertorium*

Domine Jesu (zbor, sopran, alt, tenor i bas solo)

Hostias (zbor)

V. *Sanctus*

Sanctus (zbor)

Benedictus (sopran, alt, tenor i bas solo)

VI. *Agnus Dei* (zbor)

VII. *Communio*

Lux aeterna (visoki sopran solo)

Nakon koncerta s umjetnicima razgovara studentica muzikologije Magda Galić.

Rektor: prof. dr. sc. Stjepan Lakušić
Dekan: prof. art. Srđan Filip Čaldarović

SIMFONIJSKI ORKESTAR I ZBOR MUZIČKE AKADEMIJE

SIMFONIJSKI ORKESTAR I ZBOR MUZIČKE AKADEMIJE djeluju od osnutka Akademije 1921., kad je tim ansamblima ravnao sâm rektor ustanove Fran Lhotka. Ti reprezentativni Akademijini ansambli okupljaju studente svih odsjeka i studijskih godina. Okušavajući se u stilski raznolikom i složenom repertoaru, Zborom i Simfonijskim orkestrom ravnali su profesori i studenti Muzičke akademije, kao i mnogi ugledni gostujući domaći i inozemni dirigenti. Među njima, uz Lhotku, vrijedi spomenuti Mladena Pozajića, Jovana Šajnovića, Milana Horvata, Igora Gjadrova, Nikšu Barezu, Vladimira Kranjčevića, Uroša Lajovica, Zorana Juranića, Pavla Dešpalja, Valerija Gergijeva, Aluna Francisa, Aleksandra Kalajdžića, Quentina Hindleyja, Hansjörga Albrechta, Pascala Rophéa, Richarda Rosenberga, Gábora Hollerunga, Dawida Runtza, Mladena Tarbuka i Hervéa Niqueta, koji su zapamćene izvedbe uglavnom ostvarili upravo u ciklusu *Lisinski subotom*. U proljeće 2024. u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskoga obilježeno je 40 godina plodne suradnje Muzičke akademije i ciklusa *Lisinski subotom*: u sklopu ciklusa održan je prigodni koncert *Glazba radosti*, a u predvorju Dvorane postavljena je izložba *MUZA subotom*, koja se još uvijek može pogledati, ali na novoj lokaciji, u prizemlju Muzičke akademije.

Simfonijski orkestar i Zbor Muzičke akademije od prvih se dana publici redovito predstavljaju interpretativno zahtjevnim djelima, kao što su *Magnificat*, *Muka po Ivanu* i rekonstrukcija *Muke po Marku* Johanna Sebastiana Bacha, Brahmsov *Njemački rekvijem*, Mendelsohnovi oratoriji *Ilija* i *Pavao* te Händelovi *Mesija* i *Uskrsnuće*, Mahlerova Druga i Osma simfonija, više uspješnih izvedbi Beethovenove Devete simfonije, Mozartova *Rekvijema* i Orffove kantate *Carmina Burana* te interpretacije *Istarskih freski* Borisa Papandopula, Honeggerova dramatskog oratorija *Ivana Orleanska na Iomači*, *Religiofonije* Josipa Štolcera Slavenskog, Brittenova *Ratnog rekvijema* ili Bernsteinovih *Čičesterskih psalama*.

Uza Zbor i Simfonijski orkestar Muzičke akademije, najbolji studenti redovito nastupaju i kao solisti, i to na koncertima i u velikim opernim projektima. U prošlosti povremeno, a od 2009. godine redovito, Akademija takve projekte priređuje u suradnji sa sastavnicama umjetničkoga područja Sveučilišta u Zagrebu. Izvrstan su uspjeh postigle izvedbe Mozartovih opera *Čarobna frula* i *Tako to čine sve*, Händelove *Agrippine*, Bizetove *Carmen* i Massenetove *Pepeljuge*, a dobro su prihvaćeni bili i *Ivan Grozni* Sergeja

Prokofjeva, *Slavuj* Igora Stravinskog, praiizvedba Papandopulove *Madame Buffault*, nedavne izvedbe njegovog *Amfitriona* u Hrvatskome narodnom kazalištu u Zagrebu koje je snimila i emitirala Hrvatska radiotelevizija, te prva hrvatska izvedba Rameauova *Hipolita* i *Aricije*.

Uspješnost projekata Simfonijskoga orkestra i Zbora Muzičke akademije i drugih Akademijinih izvođačkih snaga potvrđuju mnoga osvojena priznanja, među kojima se ističu brojne Rektorove nagrade. Tako je bilo i na stotu obljetnicu visokoškolskog djelovanja Muzičke akademije, obilježenu, između ostaloga, dojmljivim izvedbama opere-basne *Animal Farm* Igora Kuljerića potkraj studenoga 2021., koje su nagrađene godišnjom Nagradom *Vatroslav Lisinski* Hrvatskoga društva skladatelja, Diplomom *Milka Trnina* Hrvatskoga društva glazbenih umjetnika za posebno uspješan i zapažen umjetnički nastup u Republici Hrvatskoj te Rektorovom nagradom za veliki timski rad u akademskoj godini 2021./2022.

Mentor Simfonijskoga orkestra Muzičke akademije je Mladen Tarbuk, a mentorica Zbora Muzičke akademije Jasenka Ostojić, čiji je asistent Franjo Bilić. Oba ansambla redovito nastupaju i zasebno, čime se studentima pruža prilika za upoznavanje i izvedbu najvrjednijih djela zbarske i orkestralne literature.

Posebna je misija ansambala Muzičke akademije od samih početaka očuvanje i promicanje hrvatske glazbene baštine, ali i poticanje novoga glazbenog stvaralaštva (posebice praiizvedbama djela studenata Akademije), što se odnosi jednako i na domaću kulturnu scenu i na onu inozemnu.

Fotografija: MUZA

**SIMFONIJSKI ORKESTAR
MUZIČKE AKADEMIJE**

PRVE VIOLINE

Katarina Kocelj (koncertna majstorica),
Paulina Tuhtan, Jakov Drozdek,
Magdalena Rogić, Barbara Šimunić,
Lorena Radičević, Antonija Tudorović,
Lara Janjatović

DRUGE VIOLINE

Jan Zajec Uzeirbegović,
Vid Krešimir Pavčnik, Hayk Martirosyan,
Mihael Šišić, Helena Hajtok,
Marijeta Šarac, Petra Blažina

VIOLE

Pavle Franković, Katarina Vuzem,
Ina Kumer, Sara Nikolina Čehić,
Vid Ilčić, Mirjam Vedriš

VIOLONČELA

Lovre Tunuković, Ema Mirena Ramljak,
Regine Korbar, Nika Sutlović,
Lucija Pavlović

KONTRABASI

Daniel Borčić Toth,
Magdalena Sever Koren,
Karlo Filipec

BASETNI ROGOVI

Marta Burazer, Andrija Džaja

FAGOTI

Andro Ilčić,
Sebastian Tarbuk (gost, HNK Rijeka)

TRUBE

Ante Bubić, Patrik Palić

TROMBONI

Dorian Kovačić, Jakov Borota,
Tin Štefanić

ORGULJE

Neven Boltek

TIMPANI

Luka Glavendekić

ZBOR MUZIČKE AKADEMIJE

SOPRANI

Klara Baraba, Katarina Barbarić,
Erin Bjelinski, Iva Fanjek,
Lana Fiedler, Luna Kozar,
Lilit Martirosyan, Magdalena Muše,
Marta Ređep, Jana Stoilevska,
Mirta Studen, Lizi Svanidze,
Vita Šimac, Tara Šolić, Klara Volenik

ALTOVI

Magdalena Bermanec, Marta Ćuk,
Ana Galoić, Amra Hajdarević,
Matea Jončić, Katarina Kero,
Marta Knežević, Terezija Krmelić,
Amanda Letica, Tihana Marija Majetić,
Ida Marušić, Lucija Pejić,
Anastasija Petreska, Nora Pogačnik,
Laura Ptiček, Petra Rako,
Palma Ramljak, Domina Reić,
Lucija Rezo, Hana Sever,
Tamara Stipić, Dora Žarinčić

TENORI

Domagoj Bertović, Marko Crnko,
Marko Gotovac, Leonardo Maslač,
Pavao Mrazek, Alex Načinović,
David Rogošić, Stanko Uyi Sršen,
Ivan Sušac, Ivan Sutlović

BASOVI

Benedikt Berišić, Nikola Angelo
Delerue, Mislav Dokuzović,
Ante Domazet, Serafym Ivanenko,
Marin Jurić, Jakov Kalajžić,
Jan Lesić, Vjekoslav Ljubešić,
Mak Mihevc, Tin Pandža,
Bartul Radman, Lovro Rovčić,
Antun Tot, Ivan Ruben Urošević,
Marko Vaupotić, Lovro Žagar,
Luka Štrkalj

MALI SASTAV ZBORA (Sanctus)

SOPRANI

Klara Baraba, Erin Bjelinski,
Luna Kozar, Jana Stoilevska

ALTOVI

Magdalena Bermanec, Matea Jončić,
Marta Knežević, Hana Sever

TENORI

Marko Gotovac, Leonardo Maslač,
Pavao Mrazek, Ivan Sutlović

BASOVI

Benedikt Berišić,
Nikola Angelo Delerue,
Bartul Radman, Luka Štrkalj

MENTORI SOLISTA

prof. mr. art. Miljenka Grđan
(Mihaela Kristina Mlinarić)
prof. mr. art. Lidija Horvat-Dunjko
(Anastasija Mileusnić)
doc. art. Helena Bernarda Lucić Šego
(Laura Marincel Haller)
doc. mr. art. Renata Pokupić
(Reza Fekri)
prof. art. Martina Gojčeta Silić
(Jakov Kalajžić)

MENTOR/DIRIGENT ORKESTRA

Mladen Tarbuk

ZBOROVOĐE

prof. art. Jasenka Ostojić
Franjo Bilić, asist.

ASISTENTICA DIRIGENTA

Mia Đogić, 3. g. studija dirigiranja

VODITELJ ORKESTRA

doc. art. Matija Fortuna

IZVRŠNA PRODUCENTICA

Vesna Rožić

MLADEN TARBUK

Umjetnički put **MLADENA TARBUKA** složen je i razgranat; u posljednjih 35 godina dirigirao je ponajboljim svjetskim ansamblima kao što su Mađarska državna opera, Sinfonietta Cracovia ili Opera na Rajni. Njegova su se djela izvodila na prestižnim festivalima, kao što su *George Enescu*, *Wien Modern*, *Festspiele Bregenz* ili *Svjetski dani glazbe*, a velik dio svoje stvaralačke energije posvetio je mladima kao profesor kompozicije, dirigiranja, orkestra i glazbene teorije na Muzičkoj akademiji u Zagrebu te kao gostujući profesor Švicarskog opernog studija pri Visokoj školi za umjetnosti u Bernu.

Autor je opusa od stotinjak djela, među kojima se veličinom sastava ističu balet *Tramvaj zvan žudnja* te orkestralna djela *Sinfonia*, *Techno Symphony* i *Stara hrvatska glazba*. Za hrvatsku baštinu od velikog je značenja njegov istraživački rad za potrebe objavljivanja relevantnih djela, poput Lisinskijeve *Ljubavi i zlobe*, Zajčeva *Zrinjskoga*, *Simfonije Dore Pejačević* ili Bersinih *Sunčanih polja* i *Sablasi*.

Izuzetan doprinos hrvatskoj kulturi dao je i kao intendant Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu (2002. – 2005.) te kao glazbeni ravnatelj, a potom i intendant Dubrovačkih ljetnih igara (2013. – 2017.).

Od 2025. djeluje kao šef dirigent novoutemeljenoga Bokeljskog simfonijskog orkestra.

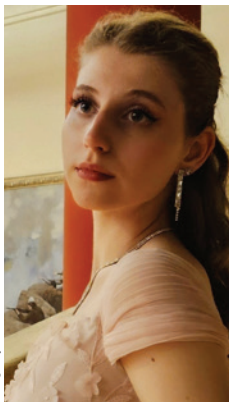
MIHAELA KRISTINA MLINARIĆ

Sopranistica **MIHAELA KRISTINA MLINARIĆ** glazbeno obrazovanje počela je u Glazbenoj školi Zlatka Grgoševića u Sesvetama, a nastavila u Glazbenoj školi Pavla Markovca u Zagrebu, gdje je, nakon niza uspjeha i nagrada na državnim i međunarodnim natjecanjima, 2019. maturirala kao flautistica. Pjevanje je počela učiti 2020. godine u zagrebačkoj Glazbenoj školi Vatroslava Lisinskog u razredu Josipe Lončar. Na Međunarodnome pjevačkom natjecanju *Stojan Stojanov Gančev* u Zagrebu 2022. i 2024. godine osvaja prve nagrade te nastupa na koncertu pobjednika. Studentica je druge godine pjevanja na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu u razredu Miljenke Grđan. Na prvoj godini studija tumačila je ulogu Amora u operi *Hipolit i Aricija* Jean-Philippea Rameaua, projektu nagrađenom Rektorovom nagradom. Trenutačno je i apsolventica diplomskog studija eksperimentalne biologije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 2019. godine redovita je članica Akademskog zbora bazilike Srca Isusova *Palma*. Prvi je sopran nagrađivane ženske klope Sorelo.

ANASTASIJA MILEUSNIĆ

Sopranistica **ANASTASIJA MILEUSNIĆ** rođena je u Skoplju; još od rane dobi počinje skladati i pokazivati ljubav prema glazbi. Završila je skopsku srednju Glazbenu školu *Ilija Nikolovski-Luj*, gdje se razvila u koloraturni lirski sopran. Sudjelovala je na brojnim državnim i međunarodnim natjecanjima državne i međunarodne razine u Makedoniji, Izraelu, Moldaviji, Bjelorusiji, Srbiji i Bugarskoj, a među nagradama koje je osvojila vrijedno je spomenuti *Grand Prix* na međunarodnim natjecanjima u Izraelu i Moldaviji.

Godine 2022. izvedeno je njezino prvo orkestralno djelo *Prijepis iz etera* u sklopu projekta *Omladinska*

skladateljska odiseja u Nacionalnoj operi i baletu u Skoplju. Nastupala je na brojnim koncertima, među kojima se izdvaja nastup sa Simfonijskim orkestrom Makedonske filharmonije na koncertu *Mladi dolaze*.

Anastasija Mileusnić studira pjevanje na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u razredu Lidije Horvat-Dunjko.

LAURA MARINCEL HALLER

Glazbeno obrazovanje *mezzosopranistica* **LAURA MARINCEL HALLER** počela je učeći flautu u Glazbenoj školi Ivana Matetića Ronjgova u Rijeci. Nakon završene srednje glazbene škole, počinje privatno učiti pjevanje kod Ingrid Haller; potom se upisuje na studij pjevanja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u razredu Helene Bernarde Lucić Šego, gdje je trenutačno studentica pete godine.

Tijekom studija sudjelovala je u raznim projektima Muzičke akademije, među kojima vrijedi spomenuti uloge Dorothee u *Pepeljugi* Julesa Masseneta i Muriel u *Animal Farm* Igora Kuljerića. Izvan studija ostvarila je niz uspješnih solističkih nastupa a djelima Vivaldija (*Gloria*), Pergolesija (*Stabat mater*), Johanna Michaela Haydna (Rekvijem u c-molu), Charpentiera (*Te Deum*) i dr. Stipendistica je Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, gdje je kao solistica debitirala 2025. ulogom Abre u operi *Judita* Frane Paraća.

REZA FEKRI

REZA FEKRI iranski je tenor koji živi i djeluje u Zagrebu, gdje je student četvrte godine Muzičke akademije u razredu Renate Pokupić. Diplomirao je ekonomiju, a glazbu je najprije učio privatno. Kao pjevač počeo je nastupati s teheranskim profesionalnim zborovima te ubrzo razvio i solističku karijeru. Često nastupa s iransko-austrijskim dirigentom Alexanderom Rahbarijem

te preuzima solističke uloge u njegovim skladbama, poput ciklusa *Moja majka Perzija*, te uloge u operama *Abraham* i *Perzijska tragedija*. U ožujku 2023. sudjelovao je u praizvedbi Rahbarijeve simfonijske poeme *Also sprach Zarathustra Spitama*, uz Zagrebačku filharmoniju pod ravnanjem samoga autora.

Tenor je u Zboru Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu te gostujući solist Marijinskog teatra u Sankt Peterburgu. Surađivao je s brojnim orkestrima, uključujući Teheranski simfonijski orkestar, Zagrebačku filharmoniju, Simfonijski orkestar Marijinskog teatra, Varaždinski komorni orkestar i Državni simfonijski orkestar Antalije.

JAKOV KALAJŽIĆ

Bas **JAKOV KALAJŽIĆ** rođen je u Osijeku, a glazbeno obrazovanje počeo je učeći klavir u zagrebačkoj Glazbenoj Školi Zlatka Balokovića, u razredu Barbare Bego Bojić, gdje je i maturirao 2019. godine. Tijekom obrazovanja pohađa natjecanja kao solist i korepetitor te osvaja prve nagrade u Hrvatskoj i inozemstvu. Pjevanje je počeo učiti 2020. godine u istoj školi, u razredu Arijane Gigliani-Philipp, a kao pjevač također je postigao iznimne natjecateljske uspjehe na državnoj i međunarodnoj razini. Studij pjevanja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu počeo je 2024. godine u razredu Martine Gojčete Silić. Pod njezinim je mentorstvom u proljeće 2024. tumačio ulogu Tezeja u Akademijinoj produkciji opere *Hipolit* i *Aricija* Jean-Philippea Rameaua te ostvario ulogu Giorgia Talbota u operi *Maria Stuarda* Gaetana Donizettija u Hrvatskome narodnom kazalištu u Varaždinu u siječnju 2026. godine.

Jakov Kalajžić nije samo uspješan glazbenik: diplomirani je filozof i student druge godine doktorskog studija filozofije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Fotografija: MUZA

REKVIJEM, čiji je naziv nastao od prvih riječi pristupne molitve mise za mrtve (*Requiem aeternam*, u prijevodu *pokoju vječni*), već je stoljećima jedna od omiljenih glazbenih vrsta skladatelja koji pokušavaju ovjekovječiti kraj života, pronalazak mira te vjeru u vječni život – glazbom. Dugo prisutan u kršćanstvu te specifičan s obzirom na crkvene podjele (katolička, pravoslavna, anglikanska) te geografska područja, rekviem svjedoči o promjenama ne samo glazbenih stilova, normi i mogućnosti nego i o političkim, ekonomskim i društvenim promjenama. Od njegova procvata u 13. i 14. stoljeću u katoličkim redovima, preko njegove ekskluzivnosti samo za ugledne pojedince u kasnom 18. i ranom 19. stoljeću, sve do danas, pretpostavlja se da je skladano više od dvije tisuće rekviema.

Klasična glazba koja se prošlim stoljećima vrlo rado predstavljala kao 'visoka', kvalitetna umjetnost, rezervirana samo za određeni sloj društva, spletom okolnosti za svojega je glavnog predstavnika 'odabrala' Wolfganga Amadeusa Mozarta – čovjeka čije lice vidimo na omotima čokolade na policama u gotovo svakoj trgovini, nerijetko i na popustu.

WOLFGANG AMADEUS MOZART rođen je u Salzburgu 27. siječnja 1756. godine. Već nekoliko godina nakon rođenja, njegov otac, Leopold Mozart, skladatelj, glazbeni teoretičar i violinist, uz igru i zabavu učio je mladog sina, kao i svoju kćer, Wolfgangovu sestru, Mariju Annu, zvanu Nannerl, vještina skladanja i muziciranja. Svakodnevno i iscrpno učenje i upoznavanje glazbe Wolfgang je svojim talentom pretočio u vlastite skladbe već sa šest godina, pišući kratke plesne stavke za klavir i violinske koncerte. Snalažljivošću Leopolda Mozarta u svijetu glazbe, što je uključivalo ne samo poučavanje nego i svojevrni marketing i produkciju u današnjem smislu, svijetu je predstavljeno Čudo od Djeteta – projekt koji je procvao u elitnim krugovima onoga doba (koji su tada bili blisko povezani s dvorovima, *accademijama* i crkvama), ali ih i nadišao. Pomno isplanirana putovanja, pojavljivanje među određenim ljudima, stvaranje kontakata, iscrpne turneje s mnogim nastupima (Italija, Austrija, Francuska, Engleska, Nizozemska, Njemačka) i uza sve to skladanje, postali su svakodnevnica darovitoga tinejdžera. S vremenom Wolfgang više nije bio samo dijete, samo skladatelj, ili zabava visokog društva – on je postao sve to, a kako bi to i ostao, nijedna od njegovih uloga nije se smjela zapostaviti ili zaboraviti. Iluzija njegove pojave ostala je tako jaka da se o njoj raspravlja i dandanas.

U svojih nepunih 36 godina Mozart je uspio stvoriti jedan od najbrojnijih opusa u povijesti glazbe. Najnovije, deveto izdanje Köchelova kronološko-tematskog popisa (2024.) pod 721 oznakom opusa sadrži 876 dovršenih i sačuvanih Mozartovih djela potvrđenog autorstva. Riječ je o skladbama

Fotografija: Wikimedia

različitih žanrova, formi i stilova; samo u crkvenome dijelu njegova opusa nalazimo jedan rekvijem, stotinu opusa misa i misnih stavaka, litanije, vespere, psalme, kratka sakralna djela, oratorije, kantate, crkvene sonate i drugo. Jednako vješt i spretan u skladanju svjetovne glazbe, iznjedrio je pedesetak simfonija, 175 koncerata i koncertantnih stavaka, orkestralne stavke i divertimenta, komorne i solističke skladbe, vokalno-instrumentalna, zbarska te brojna glazbeno-scenska djela, među kojima valja izdvojiti dvadesetak opera.

Trenutak u kojem je Mozart postao dio popularne kulture nemoguće je odrediti, a još je teže isto to utvrditi za glazbu koju je stvorio. Njegov prepoznatljiv portret – koji je Maria Barbara Krafft naslikala čak 28 godina nakon njegove smrti, kompilirajući starije portrete – postao je lice kampanja izdavačkih kuća, a njegova glazba *soundtrack* filmova, serija i reklama, pa i zvuk iz mobilnih telefona. Njegovo prezime služi pak kao perifrazno ime za iznimno uspješne osobe, virtuoze, čak i izvan svijeta glazbe, poput poznatog „košarkaškog Mozarta“ iz Šibenika – Dražena Petrovića.

Paradoks koji je nastao popularizacijom Mozarta i njegove glazbe, čime je „visoka“ umjetnost postala dio popularne kulture, nije stao samo na tom primjeru, nego je nastavio živjeti i nakon skladateljeve smrti.

Glavni lik mnogih anegdota i zabavnih priča, s talentom koji je pobuđivao divljenje diljem svijeta, Mozart je još kao dijete postao protagonist bajkovitih narativa, čime je i zaživio kao Čudo od Djeteta. Nakon života kakav je bio njegov, ne iznenađuje i jednako mistična smrt. Igrom slučaja, Mozartova posljednja napisana skladba upravo je rekvijem. Prema popularnom mitu, skladbu je naručio nepoznati gospodin, potpuno odjeven u crno, koji je nestao. Mozart, inspiriran moći glazbe, posve zaokupljen rekvijemom, skladbu zapisuje još na samrtnoj postelji, i to za samoga sebe. Prema mitu, njegova smrt nije bila prirodna, nego ga je otrovao kolega, skladatelj i carski kapelnik Antonio Salieri. Dok stvarne okolnosti narudžbe djela idu u prilog mitu o mističnom gospodinu u crnom, optužbe Salierija za Mozartovu smrt potpuno su lažne.

Ipak, glasine o nemilom događaju nastavile su kružiti zahvaljujući između ostalog i poeziji 19. stoljeća, među kojom se najviše istaknula jedna od „malih tragedija“ Aleksandra Puškina iz 1830. godine, *Mozart i Salieri*, čime se suparništvo dvojice skladatelja te mit o Mozartovoj smrti ponovno aktualiziraju. Mit nije postao samo glavna tema mnogih književnih djela 19. stoljeća diljem Europe; također se suptilno provlačio kroz priče kao stalni podsjetnik na legendu koja je s vremenom postala dio povijesti. U svim pričama vrlo je važna i očito potencirana poveznica Mozartove smrti i rekvijema, koja je s vremenom prešla i u druge medije.

Razvoj filma kao novog medija u 20. stoljeću pružio je nove tehničke mogućnosti umjetničkog stvaralaštva. Mit o smrti popularnog skladatelja nije zaobišao ni filmske ekrane: početkom 20. stoljeća snimljen je prvi takav, nijemi, film Louisa Feuilladea *La mort de Mozart (Mozartova smrt, 1909.)*, dok je Mozartovu psihičku patnju prouzrokovanu skladanjem rekvijema prikazao film *Wen die Götter lieben (Koga bogovi vole)* Karla Hartla iz 1942.

godine. Film koji je i do danas ostao najpopularnija ekranizacija mita o Mozartovoj smrti, ali i Mozartu općenito, jest *Amadeus* Miloša Formana iz 1984. godine, zasnovan na istoimenom drami Petera Shaffera iz 1979., prema kojoj je napisao i scenarij za Formanov film. Iako pun netočnih informacija o Mozartovu životu, radu i smrti, uvelike je utjecao na tadašnju, ali i današnju percepciju skladateljeva života i stvaralaštva. Osim same priče, Forman ističe povezanost Mozarta i njegova rekvijema kao mise za samoga sebe primjenom pozadinske glazbe: pri scenama Mozartova pogreba u pozadini čujemo poznatu *Lacrimosu*, čime Forman ilustrira 'pravu' namjenu djela – Mozartov posljednji ispraćaj.

Dovršeni dijelovi skladbe – najvjerojatnije *Requiem* i *Kyrie* – doista su i izvedeni njemu u čast, i to na misi zadušnici u bečkoj crkvi sv. Mihovila 13. prosinca 1791., o čemu je izvjestilo više mjesnih novina. Praizvedbu cijeloga djela organizirao je pak barun von Swieten kao dobrotvorni koncert za Constanzu i njezine sinove u dvorani restorana Otta Jahna 2. siječnja 1793.

Dok je već dva stoljeća „mit o Mozartovoj smrti“ podrazumijevao ubojstvo i mistično pojavljivanje nepoznatog čovjeka, prava zagonetka nije sam Mozart, nego upravo njegova posljednja skladba i pitanje njezina autorstva.

Rekvijem u d-molu K. 626 (djelomično) Wolfganga Amadeusa Mozarta nastao je, kao i većina njegovih djela, po narudžbi. Djelo je putem posrednika naručio grof Franz von Walsegg u spomen na svoju suprugu, najvjerojatnije u ljeto 1791. godine, i to anonimno, kako bi ga mogao predstaviti kao svoje, što mu je i inače bio običaj. Naime, problem autorskih prava, koji tada još nije bio riješen, Walsegg je iskoristavao tako što bi, također putem posrednika, naručivao skladbe raznih skladatelja, koje bi u obližnjim, manjim mjestima predstavljao i izvodio kao vlastita autorska djela. Međutim, nakon već spomenutih dviju izvedbi, takav scenarij više nije bio moguć, a djelo je u prvotnu svrhu, u spomen na Walseggovu suprugu, izvedeno tek 14. prosinca 1793. u cistercijskoj crkvi u Bečkome Novom Mjestu, pod ravnanjem samoga Walsegga, ali – protivno njegovim običajima – pod Mozartovim imenom.

Rekvijem, koji se često naziva neprocjenjivim remek-djelom, stajao je tek 50 ili 60 dukata, što je bilo nešto manje od trećine Mozartove godišnje plaće kao carskoga i kraljevskoga dvorskog skladatelja. Mozart je preminuo potkraj iste godine kad je i dobio narudžbu za djelo. Iako je ta podudarnost stvorila izvrstan temelj za romantiziranje nastanka samog rekvijema i širenje narativa da je Mozart rekvijem pisao za samoga sebe nakon što se razbolio, mora se napomenuti da zapravo u trenutku narudžbe on nije ni bio bolestan.

Loših radnih navika, Mozart je odgađao skladanje rekvijema zbog opernih narudžbi (*Titovo milosrđe* i *Čarobna frula*), vjerojatno (de)motiviran time što je za opere dobivao mnogo više honorare (*Titovo milosrđe* stajalo je četiri puta više od rekvijema). S radom na misi za mrtve najvjerojatnije je počeo tek nakon praizvedbe *Čarobne frule*, 30. rujna 1791. godine. Zbog usmjeravanja fokusa na druga djela, pisanje rekvijema uporno je odgađao, da bi ga se potkraj života grozničavo prihvatilo. Naposljedku, preminuo je 5. prosinca 1791. godine, a djelo je ostalo nedovršeno – barem iz njegova pera.

Do svoje smrti Mozart je u cijelosti dovršio samo jedan stavak rekvijema, *Introitus*. Skica koja je sadržavala vokalne dionice, *basso continuo* i pojedine instrumentalne pasaže obuhvaćala je *Kyrie*, *Sequentia* (tj. stavke *Dies irae*, *Tuba mirum*, *Rex tremendae*, *Recordare*, *Confutatis* i *Lacrimosa*) i *Offertorium*.

Skladatelj nije ostavio samo nedovršen rekvijem i tužnu udovicu, nego i kockarske dugove. Snalazljiva Constanza Mozart ubrzo je potražila nekoga tko bi mogao završiti naručeni rekvijem te tako ispuniti dogovor prema kojemu je djelo unaprijed plaćeno, a novac potrošen. U strahu od novih financijskih poteškoća, obratila se Josephu Eybleru, austrijskom skladatelju, Mozartovu prijatelju te nasljedniku Salierijeve pozicije carskog kapelnika.

U Mozartov autograf Eybler je dodao dionice gudača u stavcima *Tuba mirum*, *Rex tremendae* i *Recordare*, a u stavke *Dies irae* i *Confutatis*, osim dionice gudača, dodao je i dionice limenih puhača te timpana. Najpoznatiji stavak, *Lacrimosa*, Mozart je zapisao samo do kraja osmog takta, a Eybler ga je proširio u dionici soprana do desetoga, no nakon pokušaja orkestracije ponudu za dovršetak partiture ipak je odbio. U veljači 1792. godine djelo je završio Franz Xaver Süssmayr, Mozartov učenik, skladajući verziju koja se najčešće izvodi i danas. Iako je Süssmayr imao iskustva u prepisivanju rukopisa i dovršavanju skladbi svojega učitelja i prije njegove smrti, nije bio Constanzin prvi izbor jer su Süssmayr i Constanza u to vrijeme bili posvađani zbog nepoznatog razloga. *Sanctus*, *Benedictus* i *Agnus Dei* skladao je u cijelosti Süssmayr, koji je dovršio i posljednji stavak (*Communio*) koristeći se Mozartovim materijalom iz prvih dvaju stavaka (*Introitus*, *Kyrie*).

Sigismund Ritter von Neukomm, salzburški skladatelj koji je emigrirao u Brazil, 1821. u Rio de Janeiru izvodi Süssmayrovu verziju upotpunjenu završnim stavkom, *Libera me*, obaveznim dijelom liturgije, koji je sam uglazbio prema Mozartovim motivima iz prethodnih stavaka (uglavnom *Introitus* i *Dies irae*). Nekoliko godina poslije, stavak *Libera me* kao dovršetak Mozartova rekvijema skladao je Ignaz von Seyfried kako bi liturgija bila potpuna (iako i u skladanim liturgijama taj dio teksta može izgovarati molitvena zajednica). Ovaj slučaj nameće dodatno pitanje: je li Mozartov rekvijem bez stavka *Libera me* potpun ili nije, odnosno je li ga skladatelj uopće planirao?

Bilo kako bilo, „Mozartov“ je rekvijem vrlo brzo stekao veliku popularnost te se u 19. stoljeću često izvodio na pogrebima i misama u spomen preminulih diljem Europe, pa tako i skladateljā, među kojima se ističu Joseph Haydn (1809.), Carl Maria von Weber (1826.), Ludwig van Beethoven (1827.), Franz Schubert (1828.), Frédéric Chopin (1849.), Gioachino Rossini (1868.) i Hector Berlioz (1869.), ali i za vladare, poput britanske princeze Charlotte Auguste (1817.) te portugalske princeze Isabelle (1819.).

Süssmayrova verzija, izvorna ili adaptirana, izvodila se najčešće; praktički, jedina se održala u glazbenom životu sve do 1971., kad je Franz Beyer ponudio svoj završetak Mozartova djela, unoseći temeljite intervencije u Süssmayrov tekst kako bi djelo približio Mozartovu stilu. Stoga nije neobično što je ta verzija zaživjela u krugovima zagovaratelja povijesno obaviještenog izvođačkog pristupa. Tijekom druge polovice 20. stoljeća sve

do danas slučaj nedovršenog rekvijema zainteresirao je razne skladatelje, koji su svojim varijantama obogatili kanon Mozartove ostavštine: Hans-Josef Irmen (1977.), Richard Maunder (1988.), potom o 200. obljetnici Mozartove smrti Howard Chandler, Robbins Landon, Duncan Druce, Robert Levin i drugi, o 250. obljetnici Mozartova rođenja Clemens Klemme (2006.), a nakon njih Benjamin-Gunnar Cohrs (2013.), Masato Suzuki (2017.), Howard Arman (2020.) i, naposljetku, uz mnoge druge, Mladen Tarbuk (2026.). Do danas je skladano gotovo dvadeset verzija, a mnoge su snimljene na nosače zvuka.

U nas je Mozartov rekvijem vjerojatno prvi put zazvučao u zagrebačkoj stolnoj crkvi 4. ožujka 1819. prigodom misa zadušnica za kanonika Josipa Franju Domina, kao što navodi kroničar zagrebačkoga glazbenog života Antun Goglia. Otada djelo ne silazi s koncertnih i crkvenih pozornica, osobito pri obilježavanju obljetnica skladateljeva rođenja i smrti. Primjerice, samo su ga studenti Muzičke akademije izveli – u Süssmayrovoj verziji – triput, sva tri puta u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog: uoči dvjestote obljetnice Mozartove smrti, 30. studenoga 1991. (dirigent Igor Gjadrov; izvedba je snimljena i na kompaktni disk); deset godina poslije, 31. ožujka 2001. (dirigent Pavle Dešpalj) te u sklopu proslave 250. obljetnice Mozartova rođenja, 22. travnja 2006. (dirigent Aleksandar Kalajdžić). Za posljednje dvije izvedbe izvođači su dobili i Rektorovu nagradu Sveučilišta u Zagrebu.

Večeras studenti Muzičke akademije Mozartov rekvijem izvode četvrti put, no nakon dvadesetogodišnje pauze, glazba će biti posve drukčija. Zagrebačkoj publici, koja Mozartov rekvijem ima priliku čuti gotovo svake godine – ponekad i više puta – na repertoaru raznih ansambala, studenti Muzičke akademije jedno od najpopularnijih djela predstaviti će u novom ruhu, pažljivo preoblikovanom perom Mladena Tarbuka.

Rekonstrukcija, aranžiranje i rekomponiranje tuđih djela nisu ništa novo u svijetu klasične glazbe, ali i glazbe općenito. Glazbene parodije iz 16. stoljeća ili korištenje tuđih glazbenih uzoraka danas, razlikuju se po malo čemu, a ponajviše po tome što se s vremenom u tu praksu uplela čvrsta ruka pravde zvana autorsko pravo. Povod citiranju ili parafraziranju djela odabranih skladatelja nerijetko je korišteno u svrhu *hommagea*, ali i podrugivanja. Čest je slučaj i nesvjesnog korištenja tuđeg materijala, a upravo svjesnost ili nesvjesnost takvog postupka briga je raznih muzikologa i skladatelja koji pokušavaju raščlaniti skladateljeve dvjestogodišnje misli do najsitnijega detalja. Nedovršena djela 'genijalaca' klasične glazbe često se spominju i u kontekstu žaljenja za nečime također genijalnim što, nažalost, nikad nije ostvarilo svoj puni potencijal. Ipak, poneki skladatelj, pa tako i Mladen Tarbuk, 'usuđuje' se uplesti svoje prste, točnije znanje, volju i vještinu u nedovršeno djelo koje će poslužiti za stvaranje neke nove vrijednosti.

Vrlo svjesno i s dubokim poštovanjem Mladen Tarbuk pristupio je rekomponiranju Mozartova rekvijema s jednim ciljem, a to je „potaknuti publiku na razmišljanje o poznatoj Mozartovoj misi za mrtve i koliko je ona uopće njegova“. Osim što je djelo, naravno, nedovršeno pa su za potrebe izvedbe nužne intervencije nekog drugog autora, valja razmisliti i o tome

koliko je glazba Mozartova rekvijema zapravo originalna, a koliko duguje visokom stupnju normiranosti bečke sakralne glazbe svojega vremena. U svojoj misi za mrtve Mozart nastavlja dugu tradiciju bečkih simfonijskih rekvijema, u čijim je izvedbama nerijetko sudjelovao te je bio u kontaktu s gotovo svim svojim suvremenikima koji su se okušali u skladanju te vrste. U Mozartovu djelu može se čuti utjecaj rekvijema Michaela Haydna, Johanna Baptista Vanhala, Johanna Georga Albrechtsbergera ili Johanna Georga Reuttera, ali i odjeci ostvarenja starijih majstora, poput Johanna Josepha Fuxa, Johanna Adolpha Hassea ili Floriana Leopolda Gassmanna.

Sredinom 18. stoljeća primjetan je suživot više jednako istaknutih glazbenih stilova: baroknog stila i njegova kasnijeg odjeka – rokokoja, napuljskoga te bečkoga stila. Ipak, u drugom dijelu stoljeća, kao vodeći se istaknuo upravo bečki stil, koji je snažno utjecao i na žanr simfonijskog rekvijema, kojemu pripada i Mozartov. Tremola, rastavljeni akordi i nagle izmjene dinamike manhajmske škole, arije belkanta, trileri i ukrasi napuljskog stila, *Sturm und Drang*, polifoni slog i individualnost melodije, ali i efektni homofoni akordi, često korištena trodijelna reprizna forma te harmonijska veza dominantna – tonika, samo su neke značajke simfonijskog rekvijema 18. stoljeća, krune liturgijske glazbe svojega vremena. Osim spomenutih općih mjesta, Mozart je djelu dao i osobni doprinos, primjerice pažljivim odabirom izvođačkog sastava: u njegovu rekvijemu nastupaju četiri vokalna solista (sopran, alt, tenor i bas), četveroglasni mješoviti zbor, klasički orkestar s čvrstom harmonijskom osnovom koju čine gudači i *basso continuo* (orgulje, kontrabasi i violončela) te puhačka sekcija u kojoj su izostavljeni visoki, svijetli instrumenti (flaute, oboe i francuski rogov), kako bi se istaknuo posmrtni karakter skladbe, naglašen basetnim rogovima, fagotima, trubama i trombonima, s obaveznim timpanima. Glavni tonalitet, d-mol, kojim se Mozart često koristio za dočaravanje tuge, dramatike, sudbine, patosa, žaljenja, melankolije i sl., poslužio je kao prigodna podloga za bogatu paletu različitih stilskih figura.

Prvi stavci, *Introitus* i *Kyrie*, jasno odražavaju barokni stil i snažan utjecaj Händelovih duhovnih vokalno-instrumentalnih skladbi. Mozart je najvjerojatnije inspiraciju pronašao u početnom stavku *Posmrtna himna za kraljicu Caroline* (1737.). Kontrastni, središnji odsjek *Introitus* istaknut je solističkim nastupom soprana (*Te decet hymnus*) u duru, popraćenim kanonskom imitacijom u strogom kontrapunktu. Tematski materijal završne, dvostruke fuge *Kyrie* također duguje Händelu, odnosno njegovu zboru *And with his stripes we are healed* iz oratorija *Mesija*, koji je Mozart dobro poznao, s obzirom na to da ga je i sam orkestrirao i izvodio. Cijeli se uvodni dio mise odlikuje majstorskim kontrapunktnim radom u strogom, starom, učenom stilu, koji odjekuje i završnom kadencom: savršenom konsonancom, čistom kvintom bez terce, koja simbolizira vječnost.

Dies irae silovito nastavlja u d-molu; to je tonsko slikanje smaka svijeta tehnikom tremola i uvođenjem limenih puhača i timpana te korištenjem kromatike i ekstremnih dinamičkih efekata, koji su karakteristični za *Sturm und Drang*. U stavku *Tuba mirum* Mozart ističe trombon solo, uz bas te ostatak solističkog kvarteta. Kasnijim priključenjem zbora stvara lirski

ugodaž u kontrastnom B-duru. Tonalitet se ponovno mijenja, ovaj put u g-mol, u stavku *Rex tremendae*, u kojemu zbor preuzima punktirani ritam te svečani karakter francuske uvertire, čime odaje počast Gospodaru neba i zemlje. Suprotnim ugođajem, te u F-duru, nastupa stavak *Recordare*, lirski izražajem kvarteta solista i tijesnim kanonskim intonacijama te kantilenama, pjevnim melodijama. Nadalje, stavkom *Confutatis* u a-molu Mozart ponovno postiže silovit kontrast i ugođaj sličan stavku *Dies irae*. U basu se služi manhajmskim manirama (drhtaj, valjak) te motivom *in moto perpetuo* kojim 'gazi' sve pred sobom. Muški zbor pojavljuje se naizmjenice kao kontrast ženskom zboru koji moli za odrešenje (*voca me cum benedictis*). U poniznoj molitvi *oro supplex* kromatska sekvenca sa silaznom gradacijom i enharmonijskom modulacijom odgovara tekstu, točnije pretvorbi iz nemilosti u milost (*gere curam mei finis*).

Sljedeći stavak, *Lacrimosa*, pisan je ponovno u glavnom tonalitetu, d-molu, poput još nekoliko stavaka tužnog ugođaja u ovome djelu. U prvih osam taktova, zapravo jedinih koje je skladao Mozart, zbor ocrtava klasične topose glazbe toga doba: *pianto* (plač) i *sospiro* (uzdah). Slijedi mjesto na kojem je Eybler odustao od daljnjih pokušaja rekonstrukcije, a na večerašnjem koncertu *Lacrimosu* će nastaviti Mladen Tarbuk, ne udaljavajući se odviše od Mozartove motivike i stila. Nakon središnjeg dijela zasnovanog na prethodnim, Mozartovim taktovima, stavak završava fugom *Amen*, utemeljenom na Mozartovu rukopisnom fragmentu pronađenom tek 1960. godine, za koji specijalisti poput Roberta Levina i Richarda Maundera, koji su i sami pokušali dovršiti djelo, smatraju da pripada upravo kraju *Lacrimose*.

Mladen Tarbuk se u svojoj rekonstrukciji rekvijema, dovršenoj početkom ove, 2026. godine, koristi istim instrumentalnim sastavom kao i Mozart, uz dodane zvončice i klarinet, a četirima standardnim vokalnim solistima (sopran, alt, tenor i bas) pridružuje visoki sopran u posljednjem stavku, *Lux aeterna*. Večerašnji način izvođenja teži tomu da se obnovi gledište kakvo je moglo biti u doba praizvedbe: koristit će se instrumentarij zvukom najbliži izvornomu, način sviranja bit će prilagođen tadašnjoj tehnici, a i orgulje će biti registrirane na stilski primjeren način. Ansambel će na pozornicu večeras biti postavljen na poseban način, kao da je na crkvenom koru.

Na planu globalne forme Tarbuk poštuje raspored Mozartova rekvijema: I. *Introitus*, II. *Kyrie*, III. *Sequentia* (*Dies irae*, *Tuba mirum*, *Rex tremendae*, *Recordare*, *Confutatis*, *Lacrimosa*), IV. *Offertorium* (*Domine Jesu*, *Hostias*), V. *Sanctus*, VI. *Agnus Dei*, VII. *Communio: Lux aeterna*.

Zadržao je i svu građu koja je izvorno Mozartova. Kako sam tvrdi, vodio se idejom da Süßmayrov skladateljski rad izostavi gdje god je to bilo moguće i umjesto njegova upotrijebi Eyblerov. U dijelovima do kojih nije došao Eybler, Tarbuk se u svojoj verziji skladbe postupno odmiče od originalnih fragmenata i Mozartova stila vlastitom, primjenjujući mnogobrojne tehnike i sredstva koje je usavršavao u posljednja četiri desetljeća skladateljskog rada. Kao i na svakog skladatelja, pa tako i na Mladena Tarbuka, točnije njegov stil, utjecali su njegovi prethodnici, među kojima

je neizostavan i Mozart. Stoga i Tarbuka dijelom možemo smatrati jednim od Mozartovih 'učenika' koji su pokušavali dovršiti djelo skladatelja čiji je opus služio kao udžbenik njihova zanata. S velikim vremenskim odmakom, Mladen Tarbuk je od svojih kolega Eyblera i Süssmayra bogatiji za nebrojeno više žanrova, stilova i tehnika. S vrlo blagim referencijama na originalno djelo, no opet s ciljem rekonstruiranja Mozartova stila, Tarbuk se koristio širokom paletom glazbenih sredstava iz različitih epoha, kombinirajući i u jednu ruku oprečne izraze, poput onoga srednjovjekovnog i džeza, dok je barokni stil već prisutan u Mozartovu skladateljskom pismu. Romantički stil koji je duboko ukorijenjen u glazbeni kanon klasične glazbe, u Tarbukov rekvijem upleo se tankim nitima harmonijskih spojeva Richarda Wagnera i dramaturgije *Misse solemnis* Ludwiga van Beethovena te rekvijema Gabriela Fauréa. Kroz spomenutu lepezu stilova i epoha Tarbuk slušatelja ne vodi kronološki i doslovno, nego glazbenim fragmentima preuzetima iz određenih epoha. U najpoznatiji stavak, *Lacrimosu*, uvrstio je sekvencu iz također poznate opere *Don Giovanni*, koja simbolizira odlazak u pakao. Kao što je često Mozart bio autoreferencijalan (pa je u svojim djelima upućivao na druga svoja djela), tako je i Mladen Tarbuk 'autoreferencijalan' kad preuzima ulogu Mozarta pri skladanju toga stavka.

Formalni plan skladbe i plan tonskih središta određeni su prema Mozartovu torzu, kao i instrumentacija onih dijelova koje Eybler nije uspio dopuniti, pa je to imao potrebu učiniti Tarbuk. Jedno od takvih mjesta je i stavak **Recordare**, koji je Eybler instrumentirao samo za gudače, iako je Mozart od početka skladbe uključivao i basetne rogove te im predvidio crtovlja na početku stavka; Tarbuk je puhače vratio u partituru prema originalnoj ideji. Također je orkestrirao stavke **Domine Jesu** i **Hostias**, koje Eybler nije dovršio, a kojima je Mozart ispisao vokalne dionice, *basso continuo* i nekoliko gudačkih fragmenata.

Stavak **Sanctus**, prvi posve Tarbukov, u večerašnjoj izvedbi otpjevat će reducirani sastav zbora koji se sastoji od četiri predstavnika svakoga glasa (sopran, tenor, alt, bas). Stavak počinje, prema skladateljevim riječima, neutralno, što omogućuje postupni prijelaz iz Mozartova tkiva u nešto novo. Početni je zvuk obilježen modusnim prizvukom i dugim ležećim tonovima koji se izmjenjuju među instrumentima; u međuvremenu ostale dionice grade polifoniju kratkim ćelijama sinkopiranog ritma, a zbor se kreće prema povezanosti u koralnom stilu. Povezanost teksta i glazbe Tarbuk postiže ilustracijom pojedinih riječi bojom zvuka, pa na samom vrhuncu dramatike, u stihu *Pleni sunt coeli et terra* (puna su nebesa i zemlja), značenje riječi *coeli* (nebesa) dočarava zvončićima koji nakratko zamjenjuju dionicu timpana. Slijedi *Hosanna* oblikovana kao velika fuga, no ta je fuga hibridna forma koja uključuje i umetnute homofone epizode, manipulaciju zvukovnom bojom i druga sredstva iz različitih epoha. Neposredno na *Sanctus* nastavlja se **Benedictus**, raščlanjen višestrukim solističkim kvazikoralnim zazivima, s istaknutim solističkim glasovima prema srednjovjekovnom načelu primjene ritamskog obrasca *talea* u kombinaciji s džezičkim harmonijama. Solistima se suprotstavlja kontrabas, parafrazirajući njihovu melodiju u stilu džeza, slobodnim, sinkopiranim ritmom, uz upotrebu proširene perkusivne tehnike. Na početku stavka vokalne dionice su

u stilu gregorijanskog pjeva, koji se pretače u kantilenu, sve uz tijesnu imitaciju; u središnjem, kontrastnom dijelu tretman teksta je silabički, i u brzom šesnaestinskom ritmu tekst izvode sopran i tenor solo, kojima kontrapunkтира basetni rog. U nastavku se uključuje puni sastav, prizivajući karakter *bluesa*, a nakon kraćega ozbiljnog odsjeka (koji podsjeća na stari, učeni barokni stil) zvuk iščekava u solističkom *a cappella* fugatu *Hosanna*.

Agnus Dei počinje iz iste dinamičke dubine, rijetkim slogom, u koji se zbor uključuje molitvom u duhu *Sprechgesanga*. Slijedi zatišje pred buru: u sljedećim će se taktovima, ulaskom novih dionica, gustom imitacijom i raslojavanjem u vertikalni polimetar i poliritam, u kombinaciji s dinamičkim rastom, dosegnuti, prema skladateljevim riječima, katarza – eksplozijom timpana i zovom trombona koji tradicionalno simboliziraju Sudnji dan, što je postignuto i razaranjem postojećih glazbenih elemenata. Kao efektni kontrast, u stavku *Agnus Dei* Tarbuk se referira na Beethovenovu *Missu solemnis*, također sakralnu skladbu, no dramatičniju od Mozartovih uobičajenih skladbi te vrste. Nakon vrhunca, slog se reducira, a dinamika vraća u ponizni *pianissimo* molitve. Na tom je mjestu Mladen Tarbuk promijenio i završni tekst iz *dona eis requiem* (daruj im pokoj) u *dona nobis pacem* (daruj nam mir), čime i nas živuće uključuje u molitvu za mir koji nam je danas itekako potreban.

Posljednji stavak, **Lux aeterna**, skladan samo za klarinet, visoki sopran, zvončice i gudače, Tarbuk smatra najbližim karakteru vlastitoga opusa, posebice djelima pisanima za visoki sopran, kao što je ciklus *Sanjači*, skladan za Lidiju Horvat-Dunjko. Instrumentacijom, ali i stilski najrazličitiji od ostalih stavaka, izdvaja se i drugom sopranisticom čija se boja glasa razlikuje od glasa sopranistice koja pjeva ostale stavke. Melodijskim kretnjama i zvukovnim bojama stavak simbolizira uspon duše na nebo te konačni spokoj, vrhunac svakog rekvijema.

Praizvedba ovog djela posebna je po mnogočemu. Predstavljanje nove verzije jednoga od najpoznatijih djela vjerojatno najpopularnijega skladatelja svih vremena, publici koja ustaljenu verziju skladbe ima priliku čuti barem tri puta godišnje, zaista je izazov za sve sudionike: skladatelja, izvođače i publiku. Ipak, glavni likovi večerašnje izvedbe bit će studenti Muzičke akademije, čijim je entuzijazmom Mladen Tarbuk fasciniran i kao skladatelj, ali i kao njihov profesor, ističući njihovo temeljito i emotivno izučavanje djela, s ciljem prenošenja takvih emocija publici.

Organizator i nakladnik: Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog, Zagreb

Za nakladnika: Nina Čalopek, ravnateljica

Producentica: Lana Merkaš

Urednica: Sonja Mrnjavčić

Autorica tekstova: Magda Galić, studentica 5. g. muzikologije

Mentorica: dr. sc. Sanja Kiš Žuvela, Odsjek za muzikologiju

Lektorica: Rosanda Tometić

Oblikovanje i grafička priprema: Daniel Ille

Grafičko rješenje naslovnice: Helena Benc

Tisak: KERSCHOFFSET d.o.o.

Naklada: 350 primjeraka

Cijena: 3 eura

WOLFGANG AMADEUS MOZART – MLADEN TARBUK
REKVIJEM

INTROITUS

Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.
Te decet hymnus, Deus, in Sion.
et tibi reddetur votum in Jerusalem:
Exaudi orationem meam,
ad te omnis caro veniet.

KYRIE

Kyrie eleison,
Christe eleison,
Kyrie eleison!

SEQUENTIA

Dies irae, dies illa,
solvet saeculum in favilla,
teste David et Sibylla.
Quantus tremor est futurus,
quando iudex est venturus,
cuncta stricte discussurus!

Tuba mirum spargens sonum
per sepulcra regionum
coget omnes ante thronum.
Mors stupebit et natura,
cum resurget creatura
judicanti responsura.
Liber scriptus proferetur,
in quo totum continetur,
unde mundus judicetur.
Iudex ergo cum sedebit,
quidquid latet apparebit:
Nil inultum remanebit.
Quid sum miser tunc dicturus?
Quem patronem rogaturus,
cum vix justus sit securus?

Rex tremendae majestatis,
qui salvandos salvas gratis,
salva me, fons pietatis.

ULAZNA PJESMA

Pokoj vječni daruj im, Gospodine,
i svjetlost vječna svijetlila njima.
Tebi, Bože, pripada pjesma na Sionu,
i tebi se izvršuje zavjet u Jeruzalemu;
usliši moju molitvu,
k tebi dolazi svako tijelo.

GOSPODINE

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.

POSLJEDNICA

U dan onaj, u dan gnjeva
ognjem svijet će sav da sijeva
sa Sibilom David pjeva.
Kolik strah će na sve pasti
kada Sudac s višnjom vlasti
dođe pretrest ljudske strastil!

Trublje čudan zvuk romoni,
u sva groblja budeć roni
i pred prijesto mrtve goni.
Smrt i narav zadivljene
motre ljude oživljene
na sud Božji sakupljene.
Otvara se knjiga jada,
knjiga ljudskog grješnog rada
što će vagnut biti sada.
Kada Sudac sudit stane,
sve će tajne biti znane,
sve grehote pokarane.
Što ću jadan tada zborit?
Komu ću se zagovoriti?
Gdje i dobre strah će moriti?

Kralju strašne veličine,
dajući spas ko dar s visine,
spasi mene, pun miline!

Recordare, Jesu pie,
quod sum causa tuae viae:
Ne me perdas illa die.
Quaerens me, sedisti lassus:
Redemisti crucem passus:
Tantus labor non sit cassus.
Juste iudex ultionis,
donum fac remissionis
ante diem rationis.
Ingemisco tamquam reus:
Culpa rubet vultus meus:
Supplicanti parce, Deus.
Qui Mariam absolvisti,
et latronem exaudisti,
mihi quoque spem dedisti.
Preces meae non sunt dignae,
sed tu bonus fac benigne,
ne perenni cremer igne.
Inter oves locum praesta,
et ab hoedis me sequestra,
statuens in parte dextra.

Confutatis maledictis
flammis acribus addictis,
voca me cum benedictis.
Oro supplex et acclinis,
cor contritum quasi cinis:
Gere curam mei finis.

Lacrimosa dies illa,
qua resurget ex favilla
judicandus homo reus.
Lacrimosa dies illa,
qua resurget ex favilla
judicandus homo reus.
Huic ergo parce, Deus.
Amen.

Pie Jesu Domine,
dona eis requiem.
Amen.

Sjeti se, o Spase mio,
da si za me putnik bio,
ne daj mi u paklu dio.
Ištući me, trudan hoda,
spasenje mi križem poda,
zar da bude to bez ploda?
Višnji Suče, pravdo stroga,
sagrješenja prosti mnoga,
prije dana osvetnoga.
Uzdišem ko krivac hudi:
griješ mi stidom lice rudi,
držćuć prosim: ne osudi!
Mariju si opravdao,
raj zločincu obećao
pa i meni nadu dao.
Molitva mi nema moći,
al' ti blag si, ne daj poći
u plam vječni mojoj zloći.
K ovcama me svojim kreni,
među jarad ne daj meni,
s desne strane mene djeni.

Kad potreseš grješnim svijetom
plamenu ga predaš kletom,
zovni mene s vojskom svetom.
Molim u svojoj sniženosti,
srca puna skrušenosti:
daj mi umrijeti u milosti.

Avaj dana suza, straha,
kada grješni stvor iz praha
pođe k sudu posljednjemu!
Avaj dana suza, straha,
kada grješni stvor iz praha
pođe k sudu posljednjemu!
Slatki Spase, prosti njemu!
Amen.

Milo duše pogledaj,
pokoj vječni njima daj!
Amen.

OFFERTORIUM

Domine Jesu Christe, rex gloriae,
libera animas omnium fidelium defunctorum
de poenis infernis et de profundo lacu:
Libera eas de ore leonis,
ne absorbeat eas tartarus
ne cadant in obscurum,
sed signifer sanctus Michael
repraesentet eas in lucem sanctam,
quam olim Abrahae promisisti
et semini eius.

Hostias et preces tibi, Domine, laudis offerimus:
tu suscipe pro animabus illis
quarum hodie memoriam facimus:
Fac eas, Domine, de morte transire ad vitam,
quam olim Abrahae promisisti
et semini eius.

SANCTUS

Sanctus, sanctus, sanctus
Dominus, Deus Sabaoth.
Pleni sunt caeli et terra gloria tua.
Osanna in excelsis.

Benedictus, qui venit in nomine domini.
Hosanna in excelsis.

AGNUS DEI

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi:
Dona nobis pacem.

COMMUNIO

Lux aeterna luceat eis, Domine,
cum sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.
Requiem aeternam
et lux perpetua.

PRIKAZNA PJESMA

Gospodine Isuse Kriste, kralju slave,
izbavi duše svih vjernih mrtvih
od paklenih kazni i iz dubokoga bezdna;
izbavi ih od usta lava
da ih ne proždre pakao,
da ne upadnu u tamu,
nego da ih zastavonoša sveti Mihovil
povede u svetu svjetlost
koju si nekoć obećao Abrahamu
i njegovu potomstvu.

Prinosimo ti, Gospodine, žrtve i molitve hvale;
primi ih za one duše
kojih se danas spominjemo;
učini, Gospodine, da iz smrti prijeđu u život,
što si ga nekoć obećao Abrahamu
i njegovu potomstvu.

SVET

Svet, svet, svet
Gospodin Bog Sabaot.
Puna su nebesa i zemlja Tvoje slave,
hosana u visini.

Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje,
hosana u visini.

JAGANJČE BOŽJI

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehе svijeta,
daruj nam mir.

PRIČESNA PJESMA

Svjetlost vječna svijetlila im, Gospodine,
s tvojim svetima u vijeke
jer ti si milosrdan.
Pokoj vječni
i svjetlost vječna.

Autorstvo:

W. A. Mozart

W. A. Mozart i J. Eybler

W. A. Mozart, J. Eybler i M. Tarbuk

W. A. Mozart i M. Tarbuk

M. Tarbuk

Napomena: shema je načelna i ne može obuhvatiti sve detalje,
no daje općenit uvid u autorstvo pojedinih dijelova djela.

LISINSKI SUBOTOM

Subota, 16. 5. 2026. u 19.30
LATVIJSKI DRŽAVNI ZBOR
MĀRIS SIRMAIS, dirigent
IVETA APKALNA, orgulje

LISINSKI
SUBOTOM
Svijet na dlanu

Lionel Rogg, William Byrd, Benjamin Britten, Rihards Dubra, Pēteris Vasks, Johann Sebastian Bach, Edward Elgar (obr. John Cameron), Henry Purcell (obr. Sven David Sandström), Thierry Escaich, Henry Balfour Gardiner

Latvijska orguljašica svjetskoga ugleda vraća se nakon tri godine u *Lisinski* s djelima britanske vokalne tradicije te skladbama suvremenih baltičkih i francuskih skladatelja. Uz prvu dama orgulja hamburške koncertne dvorane Elbphilharmonie nastupa najveći profesionalni zbor na Baltiku i jedan od najistaknutijih europskih zborova pod ravnanjem umjetničkog ravnatelja Zbora Mārīsa Sirmāisa.

LISINSKI SUBOTOM

Subota, 23. 5. 2026. u 19.30
LEONIDAS KAVAKOS, violina
Enrico Pace, glasovir

LISINSKI
SUBOTOM
Svijet na dlanu

Wolfgang Amadeus Mozart: Sonata za violinu i glasovir u e-molu, br. 21, K. 304
Dmitrij Šostakovič: Sonata za violinu i glasovir u G-duru, op. 134

Franz Schubert: Rondo za violinu i glasovir u h-molu, op. 70, D. 895, *Rondeau brillant*
Igor Stravinski: *Divertimento* za violinu i glasovir, prema baletu *Poljubac vile*

Posljednji ovosezonski koncert ciklusa *Lisinski subotom* održat će grčki virtuoz violine kojeg kritičari s pravom uspoređuju s Paganinijem zbog nenadmašne tehnike i istančane muzikalnosti. Leonidas Kavakos vraća se u *Lisinski* nakon dvanaest godina, ponovno u tandemu s jednim od najpriznatijih talijanskih pijanista današnjice, Enricom Paceom, s kojim surađuje više od dvadeset godina. Za ovaj koncert pripremili su bravurozna djela četvorice skladateljskih titana.

Pokrovitelji:

Muzička
akademija
Zagreb
Faculty of
Music
of the
University
of Zagreb

Sponzori:

